

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

รายงานผลการตรวจราชการแบบบูรณาการ

เพื่อยุบ่งผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายของรัฐบาล ของผู้ตรวจราชการ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552

(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

จัดทำและเผยแพร่โดย

คณะทำงานเลข ๓๒:๓๒ รายงานผลการตรวจราชการแบบบูรณาการ

เพื่อผู้ทรงคุณวุฒิ คณะรัฐมนตรีและรัฐบาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552

ของผู้ตรวจราชการแผ่นดิน: แผนงานเสริมศูนย์ฯ พล. ๒๕๕๒ รายงานผลการตรวจราชการ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary)

รายงานผลการตรวจราชการแบบบูรณาการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายของรัฐบาล
ของผู้ตรวจราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552

การตรวจราชการแบบบูรณาการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายของรัฐบาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ของผู้ตรวจราชการ เป็นการตรวจราชการตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 21/2552 ลงวันที่ 20 มกราคม 2552 ที่มอบหมายให้ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีร่วมกับผู้ตรวจราชการกระทรวง ตรวจสอบติดตามความสัมฤทธิ์ผลของแผนงาน/โครงการสำคัญของกระทรวงต่างๆ จำนวน 17 กระทรวง ตามแผนบริหารราชการแผ่นดินและนโยบายของรัฐบาล โดยการบูรณาการแผนการตรวจราชการร่วมกันของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี และผู้ตรวจราชการกระทรวง โดยการจัดทำแผนการตรวจราชการเพื่อติดตามความสัมฤทธิ์ผลของนโยบาย แผนงาน/โครงการ ตามแผนบริหารราชการแผ่นดินและนโยบายของรัฐบาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 โดยเฉพาะนโยบายด้านสังคมและคุณภาพชีวิต ด้านเศรษฐกิจ ด้านที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรม

คณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบแผนการตรวจราชการแบบบูรณาการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายของรัฐบาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2552 โดยกระทรวงต่างๆ 17 กระทรวง ได้เสนอแผนงาน/โครงการที่มีความสำคัญต่อนโยบายรัฐบาลในแต่ละด้าน ได้วิเคราะห์ความเชื่อมโยงของโครงการกับสังกระบวนกระบวนการสร้างคุณค่า (Value Creation Process : VCP) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่แสดงถึงความเชื่อมโยงระหว่างเหตุแห่งผลสำเร็จ หรือเชื่อมโยงระหว่างผลลัพธ์ไปสู่ผลกระทบ อันพึงประสงค์ภายใต้นโยบายรัฐบาลตั้งแต่ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ จากนั้นนำมาประเมินความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Risk Assessment) และส่งเข้าร่วมบูรณาการ จำนวนทั้งสิ้น 41 โครงการ จำแนกตามนโยบายรัฐบาลสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ นโยบายสังคมและคุณภาพชีวิต จำนวน 14 โครงการ นโยบายเศรษฐกิจ จำนวน 16 โครงการ นโยบายที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 6 โครงการ และนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรม จำนวน 5 โครงการ นอกจากนี้ ยังมีแผนงาน/โครงการที่ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีได้พิจารณาคัดเลือก และตรวจสอบติดตามและสอบถามความก้าวหน้าเพิ่มเติม เพื่อให้การดำเนินงานในการตรวจราชการแบบบูรณาการมีประสิทธิภาพมากที่สุด

การตรวจราชการแบบบูรณาการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายของรัฐบาล บทบาทภารกิจของผู้ตรวจราชการกระทรวง คือ ตรวจสอบติดตามโครงการของกระทรวงตามแผนการตรวจราชการแบบบูรณาการของผู้ตรวจราชการฯ ที่เสนอไว้ เนื่องจากว่าเป็นโครงการที่มีความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์และความเสี่ยงตามหลัก

ธรรมาภิบาลสูง หากไม่จัดการกับความเสี่ยงเหล่านั้นจะทำให้โครงการไม่บรรลุเป้าประสงค์ในอันที่จะตอบสนองนโยบายของรัฐบาลได้อย่างที่ควรจะเป็น และการตรวจติดตามของผู้ตรวจราชการกระทรวงก็เพื่อที่จะเร่งรัดติดตามและให้ข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติให้ส่วนราชการที่รับผิดชอบในระดับพื้นที่ในอันที่จะจัดการกับความเสี่ยงเหล่านั้นให้ลดลงสู่ระดับที่ยอมรับได้ หรืออย่างน้อยในระดับเฝ้าระวัง ในขณะที่ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีมีบทบาทภารกิจในการทำให้โครงการ กลุ่มโครงการที่มีเป้าประสงค์ไปในทิศทางเดียวกัน ภายใต้แผนการตรวจราชการแบบบูรณาการของผู้ตรวจราชการ มีการประสานการดำเนินการร่วมกันแม้จะไม่อยู่ภายใต้กระทรวงเดียวกัน เพื่อเป็นการต่อยอด ขยายผล ให้เกิดความคุ้มค่าของโครงการภาครัฐ และเป็นประโยชน์กับประชาชนได้อย่างกว้างขวางขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล

การนำเสนอผลการลดความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Risk) และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่จำเป็นสำหรับราชการส่วนกลาง ในการลดความเสี่ยงดังกล่าว บนสมมติฐานที่ว่า หากสามารถลดความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ได้ ย่อมมีค่าเท่ากับการเพิ่มโอกาสของการทั้นโยบายแต่ละด้านของรัฐบาล สามารถบรรลุเป้าประสงค์ตามแผนบริหารราชการแผ่นดินที่คณะรัฐมนตรีได้แถลงไว้กับรัฐสภาได้ ดังแสดงไว้ในตาราง

1.00 – 9.00	ระดับยอมรับได้	พึงพอใจมาก
9.01 – 14.00	ระดับเฝ้าระวัง	พึงพอใจ
14.01 – 19.00	ระดับเร่งรัดจัดการ	ต้องปรับปรุง
19.01 – 25.00	ระดับจัดการโดยเร็วที่สุด	ยากบรรลุผล

แผนการตรวจราชการแบบบูรณาการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายของรัฐบาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 กำหนดให้ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี และผู้ตรวจราชการกระทรวง ดำเนินการตรวจติดตามและประเมินผลแผนงาน/โครงการ 3 รอบ ได้แก่ รอบที่ 1 การสอบถามความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล (Project Review) ระหว่างเดือนตุลาคม 2551 – กุมภาพันธ์ 2552 รอบที่ 2 เป็นการติดตามผลความก้าวหน้าของการนำข้อสังเกตและข้อเสนอแนะไปปฏิบัติ (Progress Review) ระหว่างเดือนมีนาคม – มิถุนายน 2552 และรอบที่ 3 การติดตาม/ประเมินผล (Monitoring/Evaluation) ระหว่างเดือนกรกฎาคม – กันยายน 2552

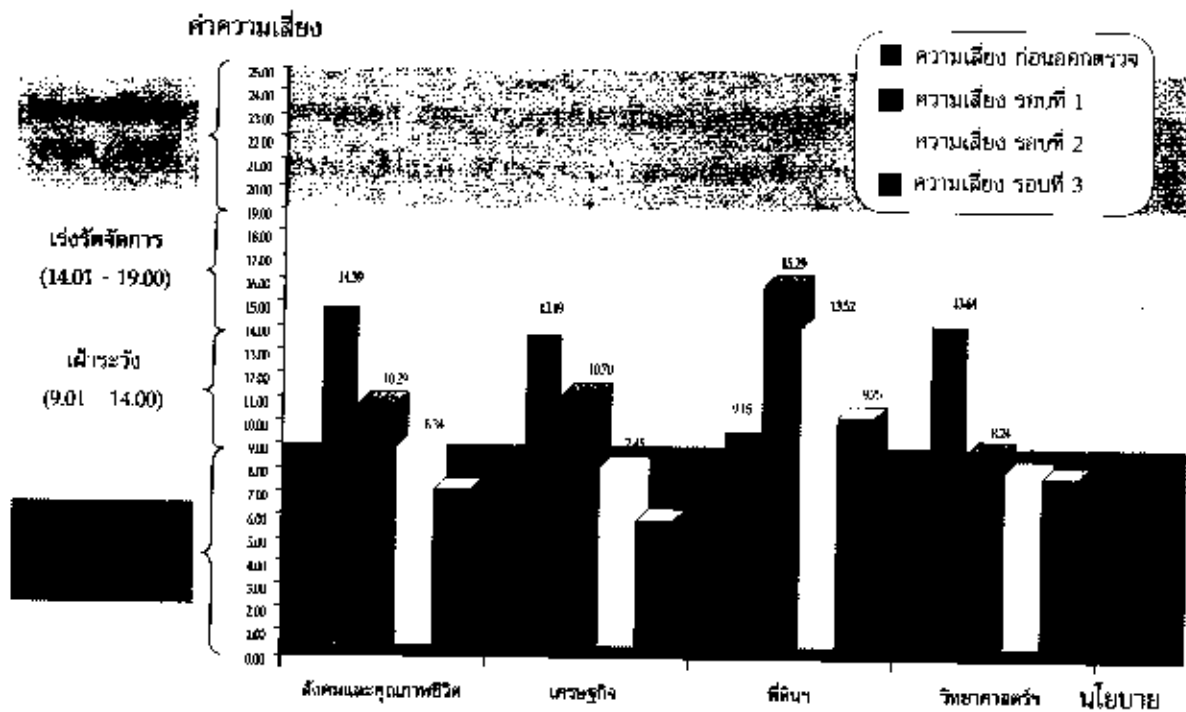
จากการตรวจติดตามเพื่อจัดการกับความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ของผู้ตรวจราชการ ในรอบที่ 1 รอบที่ 2 และรอบที่ 3 สรุปผลการดำเนินงานได้ดังนี้

¹ เหตุผลสำคัญที่การประเมินผลสำเร็จจะสนับสนุนนโยบายของระบบตรวจราชการ อิงกับระดับความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ โดยไม่แสดงในรูปของตัวเลขเชิงปริมาณหรือที่เรียกว่า “ค่าเป้าหมายที่บรรลุจริง” เมื่อเทียบกับ “ค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้” ในแผนบริหารราชการแผ่นดิน เนื่องจากเก็บบันทึกของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการและ TRIS

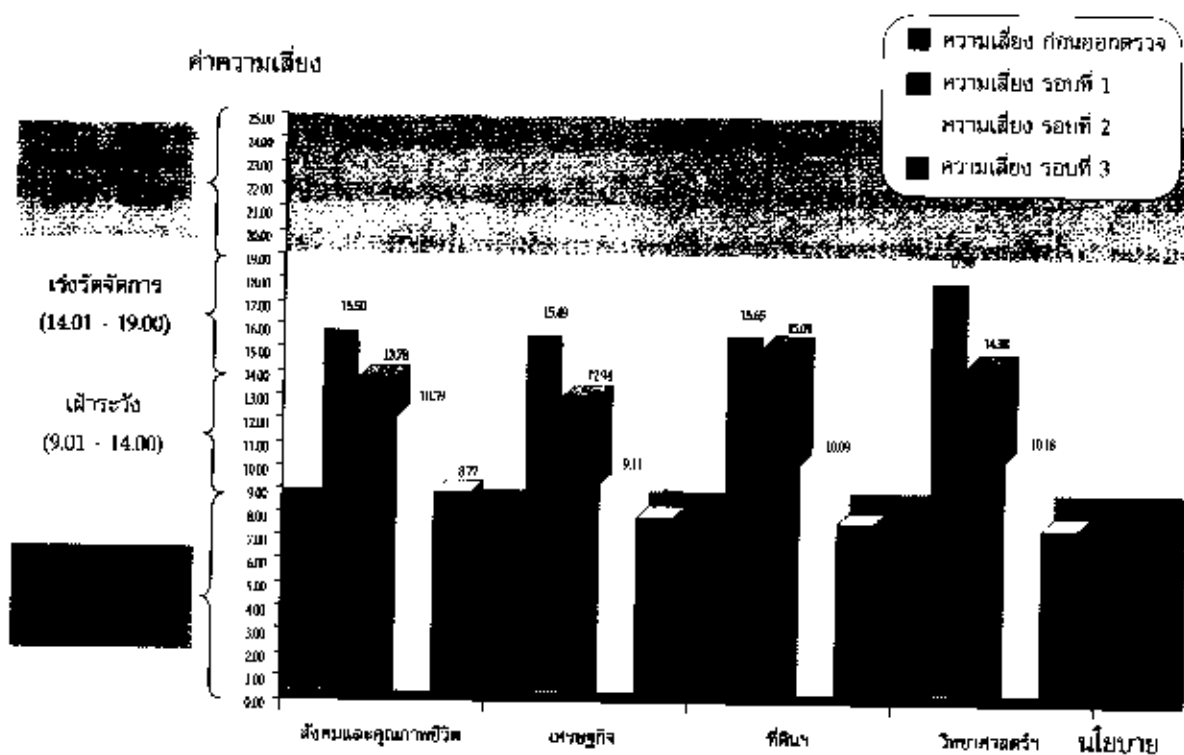
1. ผลสัมฤทธิ์ของแผนงาน/โครงการ และการตอบสนองต่อนโยบายรัฐบาล ตามแผนการตรวจราชการแบบบูรณาการเพื่อยุติผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายรัฐบาล

ในภาพรวมจากการจัดการกับความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ ของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีและผู้ตรวจราชการกระทรวง ที่ตรวจติดตามแผนงาน/โครงการ ภายใต้นโยบายของรัฐบาลรวม 4 ด้าน คือ นโยบายสังคมและคุณภาพชีวิต นโยบายเศรษฐกิจ นโยบายที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรม จะเห็นได้ว่า ผลการตรวจติดตามแผนงาน/โครงการ ภายใต้นโยบายแต่ละด้าน และผลการตรวจติดตามในส่วนที่เป็นโครงการหลักต้นหลักหรือโครงการสำคัญ ที่มีนัยสำคัญต่อความสัมฤทธิ์ผลของนโยบายรัฐบาล ที่ผู้ตรวจราชการกระทรวงและผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ได้ตรวจติดตามในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 พบว่า แผนงาน/โครงการในนโยบายแต่ละด้านมีความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ที่จะส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ของแผนงาน/โครงการ และการตอบสนองนโยบายของรัฐบาล ซึ่งผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีและผู้ตรวจราชการกระทรวง ได้ร่วมกันตรวจติดตามและให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหา จุดอ่อน หรือความเสี่ยงแก่หน่วยงาน ที่รับผิดชอบแผนงาน/โครงการ ในระหว่างที่ได้ดำเนินการตรวจติดตาม และหน่วยงานที่รับผิดชอบได้แก้ไขจุดอ่อนหรือความเสี่ยงของแผนงาน/โครงการให้ลดลงจนอยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือไม่กระทบต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการ (ระดับความเสี่ยงที่มีค่าดัชนีความเสี่ยงระหว่าง 1.00 - 9.00) โดยที่เมื่อตรวจสอบค่าดัชนีความเสี่ยงเชิงเปรียบเทียบจากที่ประเมินไว้กับที่ตรวจพบจริงในรอบที่ 1 รอบที่ 2 และรอบที่ 3 สรุปได้ดังนี้

ในภาพรวมจากการจัดการกับความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ ของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีและผู้ตรวจราชการกระทรวง ที่ตรวจติดตามแผนงาน/โครงการ ภายใต้นโยบายสังคมและคุณภาพชีวิต นโยบายเศรษฐกิจ นโยบายที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรม ซึ่งเป็นความเสี่ยงของแผนงาน/โครงการในเรื่องของแนวทางการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกันที่เนื้อหาของแผนงาน/โครงการไม่ตอบสนองต่อประเด็นยุทธศาสตร์หรือนโยบายของจังหวัด กลุ่มจังหวัด และรัฐบาล การขาดการประสานการดำเนินงานระหว่างภาคีหุ้นส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลสำเร็จอย่างยั่งยืน การขาดความรับผิดชอบต่อการใช้งบประมาณจำนวนมากให้เกิดความคุ้มค่า โดยมีกลไกที่พอเพียงในการตรวจสอบและประเมินผล จนอาจส่งผลให้เกิดผลกระทบทางลบจากสื่อมวลชนได้ และเรื่องของการขาดการตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของประชาชน เนื่องจากขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้ได้รับผลประโยชน์ รวมถึงขาดการกระจายผลประโยชน์ที่ถูกต้องไปยังภาคส่วนต่างๆ ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีและผู้ตรวจราชการกระทรวง พบว่า ค่าดัชนีความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์จากการประเมินในภาพรวมในรอบที่ 3 ของทุกนโยบาย มีค่าลดลงจนถึงระดับที่ยอมรับได้ (≤ 9.00) เกือบทั้งหมด ยกเว้นนโยบายที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในส่วนของผู้ตรวจราชการกระทรวง ซึ่งได้จัดการกับความเสี่ยงในรอบที่ 3 ลดลงมาอยู่ในระดับเฝ้าระวัง ที่เข้าใกล้ในระดับที่ยอมรับได้ (≤ 9.00) เนื่องจากการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ยังมีประเด็นความเสี่ยงหลายๆ เรื่องที่ยังไม่สามารถบริหารจัดการได้ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ซึ่งผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีและผู้ตรวจราชการกระทรวง ได้ให้ข้อเสนอแนะที่สำคัญในการจัดการกับความเสี่ยงดังกล่าวแล้ว จึงเชื่อมั่นได้ว่าหากมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องต่อไป ความเสี่ยงในเรื่องดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่จะลดลงสู่ระดับที่ยอมรับได้

แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบค่าดัชนีความเสี่ยงของผู้ตรวจราชการกระทรวง

แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบค่าดัชนีความเสี่ยงของผู้ตรวจราชการสำนักงานกฤษฎีกา

2. ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล ทั้ง 4 ด้าน

ในการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายของรัฐบาล ในรอบการติดตามประเมินผลภาพรวมนั้น การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการร่วมตรวจ ร่วมให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ มีความจำเป็นอย่างมากในการประเมินผลสัมฤทธิ์นโยบายรัฐบาลเพื่อหาคำตอบในมุมมองของประชาชนที่มีต่อการดำเนินการแผนงาน/โครงการภายใต้นโยบายรัฐบาลทั้ง 4 ด้าน จึงได้มีการดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามนโยบายทั้ง 4 ด้าน ของรัฐบาล ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ด้วยโดยการดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของภาคประชาชนนี้ได้ดำเนินการเป็นสองส่วน คือ การสำรวจความคิดเห็นของที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน และประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับแผนงาน/โครงการ ซึ่งมีผลสรุปของการสำรวจความคิดเห็น ดังนี้

2.1 ผลการสำรวจความคิดเห็นของที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน มีความเห็นว่าการจัดทำแผนงาน/โครงการภายใต้นโยบายของรัฐบาล ที่บรรจุอยู่ในนโยบายสังคมและคุณภาพชีวิต และนโยบายที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล และสอดคล้องกับความต้องการหรือประเด็นปัญหาของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริงในระดับมาก ส่วนนโยบายเศรษฐกิจ และนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ในส่วนของความสำเร็จของแผนงาน/โครงการภายใต้นโยบายของรัฐบาลทั้ง 4 ด้าน ที่อยู่ในแผนการตรวจราชการแบบบูรณาการฯ ที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า สามารถดำเนินการได้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการต่างๆ อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก จึงสรุปได้ในเบื้องต้นว่าการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการต่างๆ บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายและตอบสนองนโยบายรัฐบาลได้ระดับหนึ่ง ซึ่งจะได้จากผลการสำรวจความคิดเห็นของที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชนว่า โครงการต่างๆ ดำเนินการได้บรรลุผลสำเร็จอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก นอกจากนี้ ที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชนยังได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินนโยบายรัฐบาลในด้านต่างๆ เช่น ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต ให้เน้นการพัฒนาชุมชนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยเกิดจากการร่วมกันของประชาชนในชุมชน นโยบายด้านเศรษฐกิจให้ใช้แนวปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียงในการพัฒนาภาคเศรษฐกิจของชุมชนและของประเทศ ส่วนนโยบายที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีข้อคิดเห็นในเรื่องการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน ส่วนนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรม รัฐบาลควรตระหนักและสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน โดยเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อให้ชุมชนและท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เป็นต้น

2.2 ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อแผนงาน/โครงการตามนโยบายของรัฐบาลทั้ง 4 ด้าน ที่บรรจุอยู่ในแผนการตรวจราชการแบบบูรณาการฯ พ.ศ. 2552 เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการภายใต้นโยบายของรัฐบาล โดยสอบถามประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ จำนวน 70 แห่ง ใน 55 จังหวัด รวม 547 ราย เกี่ยวกับการดำเนินงาน

ของแผนงาน/โครงการภายใต้นโยบายของรัฐบาล จำนวนรวมทั้งสิ้น 27 โครงการ ประกอบด้วย นโยบายสังคม และคุณภาพชีวิต จำนวน 9 โครงการ นโยบายเศรษฐกิจ จำนวน 13 โครงการ นโยบายที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม จำนวน 4 โครงการ และนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรม จำนวน 1 โครงการ ซึ่งผลการสำรวจพบว่า

2.2.1 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของการดำเนินโครงการตามนโยบายต่างๆ ของรัฐบาล ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับทราบข่าวสารการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหายาเสพติด (นโยบายเศรษฐกิจ) มากที่สุด รองลงมาคือ โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (นโยบายสังคมและคุณภาพชีวิต) และโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน (นโยบายเศรษฐกิจ) สำหรับการดำเนินงานโครงการที่ประชาชนรับทราบข่าวสารน้อยที่สุด คือ โครงการบริหารพัฒนาและจัดทำเครื่องชี้วัดเศรษฐกิจการค้าระดับจังหวัด (นโยบายเศรษฐกิจ) และโครงการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาการรวมกลุ่มอุตสาหกรรม Cluster (นโยบายเศรษฐกิจ) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานของนโยบายรัฐบาล หากต้องการให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการก็ควรเร่งรัดการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการบริหารพัฒนาและจัดทำเครื่องชี้วัดเศรษฐกิจการค้าระดับจังหวัด และโครงการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาการรวมกลุ่มอุตสาหกรรม Cluster ให้มากขึ้น รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ เพื่อให้การดำเนินงานตามโครงการของนโยบายเศรษฐกิจเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนได้ตามเป้าหมายของนโยบายได้

2.2.2 ในส่วนของความเห็นของประชาชนเกี่ยวกับประโยชน์ของแผนงาน/โครงการต่างๆ ประชาชนเห็นว่ามีความประโยชน์ต่อประชาชนมากที่สุด ในนโยบายสังคมและคุณภาพชีวิต คือ โครงการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ในนโยบายเศรษฐกิจ คือ โครงการแก้ไขปัญหายาเสพติด ในนโยบายที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม คือ โครงการจัดหาผ้าสะอาดให้กับหมู่บ้านวัยแล้งทั่วประเทศ 360 แห่ง และในส่วนของนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรม คือ โครงการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมไทย (iTAP) โดยประโยชน์ที่ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับ เกิดจากการดำเนินงานตามโครงการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ รัฐบาลควรให้ความสำคัญและส่งเสริมการดำเนินงานโครงการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน โครงการแก้ไขปัญหายาเสพติด โครงการจัดหาผ้าสะอาดให้กับหมู่บ้านวัยแล้งทั่วประเทศ 360 แห่ง และโครงการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมไทย (iTAP) พร้อมทั้งเร่งรัดประชาสัมพันธ์แผนงาน/โครงการให้มากขึ้น และก่อนที่จะดำเนินงานโครงการก็ควรให้หน่วยงานที่รับผิดชอบแผนงาน/โครงการในพื้นที่ มีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและตอบสนองต่อนโยบายรัฐบาล

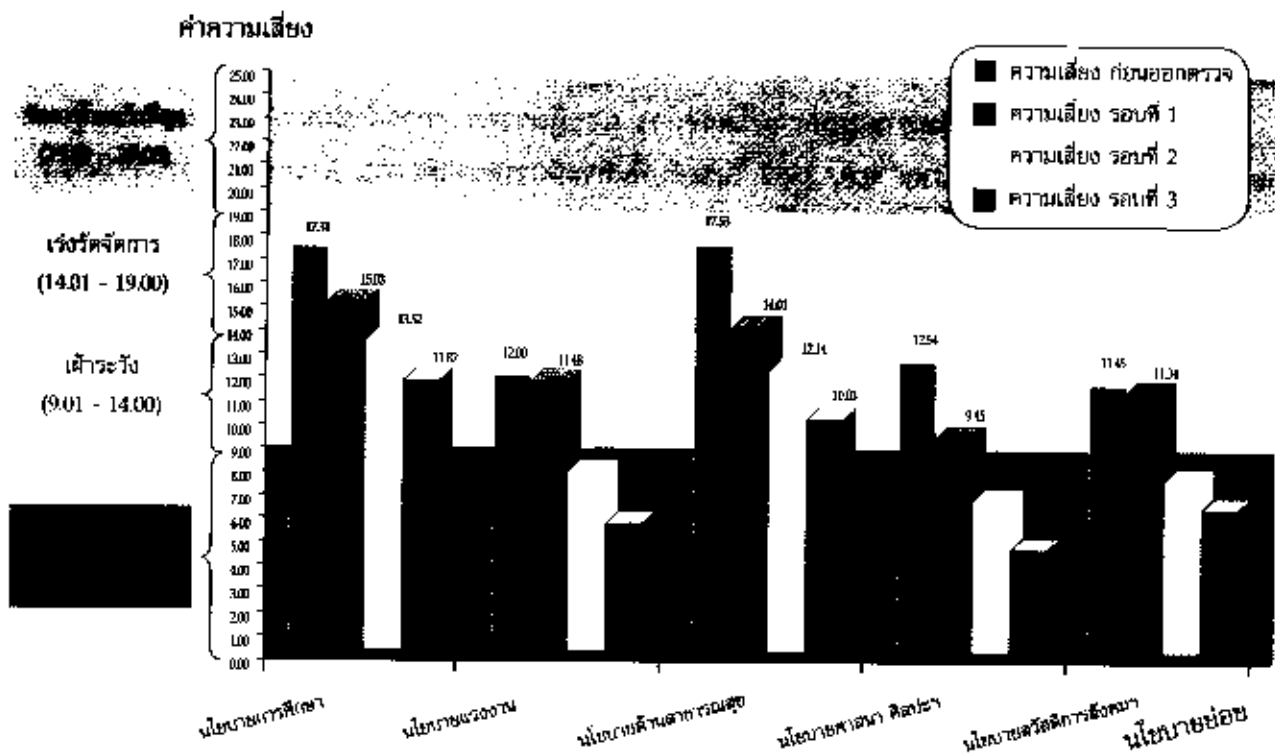
นอกจากนี้ โครงการภายใต้นโยบายต่างๆ ที่ประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า สามารถแก้ไขปัญหายาเสพติดตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนในชุมชน/ท้องถิ่น ได้แก่ โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (นโยบายสังคมและคุณภาพชีวิต) โครงการแก้ไขปัญหายาเสพติด (นโยบายเศรษฐกิจ) โครงการสำรวจและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดให้กับโรงเรียนทั่วประเทศ 430 แห่ง (นโยบายที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) โครงการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมไทย (iTAP) (นโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรม) ดังนั้น หากรัฐบาลต้องการแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นการสนองต่อความต้องการของประชาชนก็ควรสนับสนุนส่งเสริมการดำเนินการตามโครงการดังกล่าว เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ตรงกับความต้องการของประชาชนมากที่สุด

3. ข้อเสนอแนะที่สำคัญต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามนโยบายสำคัญของรัฐบาลทั้ง 4 ด้าน

จากการตรวจติดตามแผนงาน/โครงการ ของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีและผู้ตรวจราชการกระทรวง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ในระดับพื้นที่จะมีการตรวจติดตาม 3 รอบ โดยการตรวจติดตามในรอบที่ 1 เป็นการสอบถามความเสี่ยงที่ตั้งสมมติฐานไว้ก่อนออกตรวจติดตามถึงความมีอยู่จริง หากผู้ตรวจราชการพบว่าแผนงาน/โครงการมีความเสี่ยง ก็จะทำให้ข้อเสนอแนะเพื่อจัดการกับความเสี่ยงที่ค้นพบแก่หน่วยรับตรวจเพื่อไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไข และในรอบที่ 2 จะเป็นการไปตรวจติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะที่ได้ให้กับหน่วยรับตรวจเพื่อจัดการกับความเสี่ยง จากผลการตรวจติดตาม แสดงไว้ในแผนภูมิในข้อ 1. พบว่า หน่วยรับตรวจได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจราชการแล้วเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ความเสี่ยงลดลง แต่ยังลดลงไม่ถึงระดับที่ยอมรับได้หรือเพียงพอใจมากที่สุด จึงยังต้องตรวจติดตามต่อไปในรอบที่ 3 และหากพบว่ามีความเสี่ยงที่ยังหลงเหลืออยู่ ผู้ตรวจราชการก็จะให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม และไปตรวจติดตามประเมินผลในรอบที่ 3 ทั้งนี้ หากข้อเสนอแนะที่ให้กับหน่วยรับตรวจในพื้นที่แล้วไม่สามารถจัดการกับความเสี่ยงได้ ผู้ตรวจราชการก็จะให้ข้อเสนอแนะไปยังหน่วยงานในส่วนกลางในระดับนโยบายเพื่อให้ดำเนินการ แม้ว่าข้อเสนอแนะของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีและผู้ตรวจราชการกระทรวงต่างๆ ที่ได้ให้กับหน่วยรับตรวจ จะได้รับการปฏิบัติแล้วเป็นส่วนใหญ่ แต่ก็เห็นว่ายังมีข้อเสนอแนะที่สำคัญหรือข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรที่จะได้นำไปใช้ประกอบการดำเนินงานในแต่ละนโยบายต่อไป ดังนี้

3.1 นโยบายสังคมและคุณภาพชีวิต ครอบคลุมแผนงาน/โครงการรวม 14 แผนงาน/โครงการ (โครงการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์, โครงการส่งเสริมบทบาทอาสาสมัครธรรมในการเฝ้าระวังและสร้างสรรค์วัฒนธรรมของชุมชน, โครงการจ้างงานเร่งด่วนและพัฒนาทักษะฝีมือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนด้านอาชีพแก่ผู้ประสบภัยธรรมชาติ, โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์, โครงการดูแลสุขภาพนักเรียนเพื่อสนองพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ, โครงการงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในระบบบังคับบำบัดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545, โครงการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน, โครงการกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม, โครงการขอคืนทรัพย์สินพัสดุจากส่วนราชการ/หน่วยงาน, โครงการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก, โครงการคุณธรรมนำความรู้, โครงการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ (Interactive E - Learning), โครงการส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติและสาธิตภูมิปัญญา และโครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ ICT ชุมชน)

นโยบายสังคมและคุณภาพชีวิตนี้จะประกอบด้วยนโยบายด้านต่างๆ ที่สำคัญ คือ การศึกษา แรงงาน สาธารณสุข ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สวัสดิการสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นสุดการตรวจติดตามในรอบที่ 3 จะมีค่าดัชนีความเสี่ยงของนโยบายแต่ละด้านอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ (เพียงพอใจมาก) และระดับเฝ้าระวัง (เพียงพอใจ) แต่ก็ยังคงมีแผนงาน/โครงการในหลายด้านที่ยังคงต้องการความมุ่งมั่นในการพัฒนาต่อไป จึงมีข้อเสนอแนะสำคัญหรือข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

3.1.1 เนื่องจากโรงเรียนขนาดกลางมีแนวโน้มกลายเป็นโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มจำนวนสูงขึ้น จึงควรมีนโยบาย แนวทาง และมาตรการที่ชัดเจนในการกำหนดขีดจำกัดในการรับนักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ไม่ให้เกินโควตาของแต่ละห้องเรียนที่กำหนด รวมทั้งสนับสนุนปัจจัยต่างๆ ให้พอเพียงกับการดำเนินงานของโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง เพื่อสร้างหลักประกันทางการศึกษา และความเชื่อมั่นในระบบ การเรียนการสอนให้กับผู้ปกครอง รวมถึงการคงสภาพการเป็นโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางให้สามารถ ดำเนินการอยู่คู่ชุมชนได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป ตลอดจนการกำกับดูแลและพัฒนาคุณภาพ และความรับผิดชอบของผู้บริหารด้านการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และการพัฒนาระบบความร่วมมือ ในการพัฒนาการศึกษา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อาทิ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และผู้ปกครอง

3.1.2 กระทรวงสาธารณสุขควรประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาเอดส์ ที่ชัดเจน และกำหนดให้งานเอดส์เป็นภารกิจหลักของทุกองค์กรที่เกี่ยวข้อง และให้เป็นนโยบายระดับชาตินอกจากนี้ ควรผลักดันให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นเจ้าภาพในการพัฒนาหลักสูตรการสอน ที่บูรณาการเรื่องยาเสพติด เพศศึกษา และการป้องกันโรคเอดส์เข้าด้วยกัน เพื่อให้เยาวชนมีทักษะชีวิต ในการป้องกันตนเองได้อย่างยั่งยืน

3.1.3 กระทรวงยุติธรรมควรนำโครงการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามพระราชบัญญัติ ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 เข้าบรรจุในแผนยุทธศาสตร์ของจังหวัด เพื่อให้จังหวัดได้จัดสรร งบประมาณ ด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้สามารถดำเนินการจัดตั้งสถานที่ฟื้นฟู แบบควบคุมตัว ในแต่ละจังหวัดหรือแต่ละภาคได้ ควรเสนอแก้ไขพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจในการอนุมัติปล่อยตัวชั่วคราวผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ การสร้างมาตรฐาน/แนวทางในการปรับแผนการฟื้นฟูฯ ในกรณีที่ไม่สามารถส่งตัวผู้เข้ารับการฟื้นฟูได้ตามเกณฑ์การวินิจฉัยของคณะอนุกรรมการฟื้นฟูฯ การพัฒนารูปแบบ/วิธีการฟื้นฟูฯ ให้สอดคล้องกับผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดแต่ละประเภทให้มากขึ้น และควรมีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันในระดับกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด

3.1.4 กระทรวงวัฒนธรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรผลักดันให้มีกฎ ระเบียบในการจัดตั้งชมรมหรือสมาคมผู้ประกอบการร้านเกมส์ ผู้ประกอบการด้านภาพยนตร์และวิดิทัศน์ เพื่อร่วมกันควบคุมดูแล ป้องกันการให้บริการที่ส่งเสริมความรุนแรงและผิดศีลธรรมแก่เด็กและเยาวชน นอกจากนี้ ในการพิจารณาอนุญาตการเปิดสถานประกอบการ ควรมีผู้แทนชุมชน/ประชาชนในพื้นที่ร่วมให้ความเห็นชอบ ทั้งการอนุญาตและการกำหนดจำนวนสถานประกอบการให้เหมาะสมกับพื้นที่ รวมทั้งควรมีการกำหนดตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับบทบาทของสภาวัฒนธรรมในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบลในการเฝ้าระวังและสร้างสรรค์วัฒนธรรมของชุมชน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

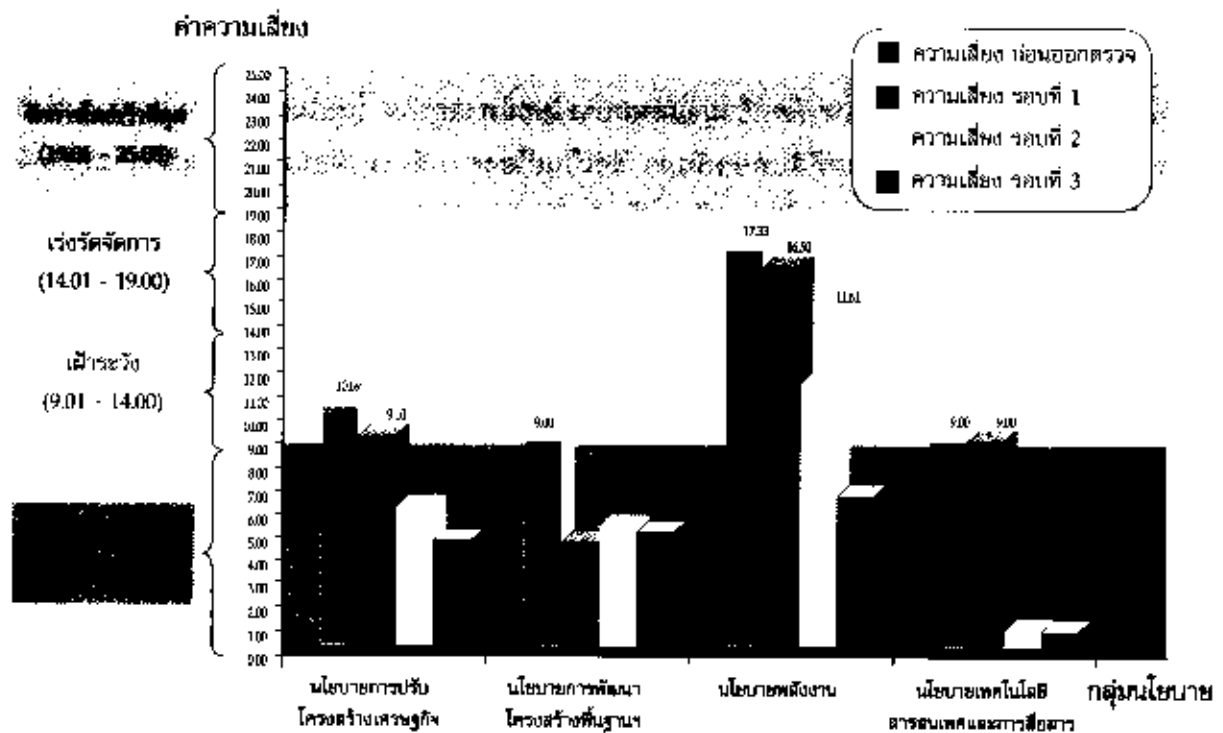
3.1.5 เนื่องจากโครงการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนเป็นโครงการสำคัญพื้นฐานของการพัฒนามนุษย์และสังคม ซึ่งกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์โดยสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ควรมีการบูรณาการแผนงาน/โครงการ งบประมาณ และมีแผนปฏิบัติการตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ โดยประสานให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดทราบ เพื่อจะได้จัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องหรือเชื่อมโยงกับกระทรวง นอกจากนี้ ควรมีกลไกดำเนินงานเชิงบูรณาการในระดับกระทรวง/กรม หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ ฯลฯ และติดตามประเมินผลในภาพรวมของโครงการ ตลอดจนผลกระทบเพื่อนำไปสู่การพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.1.6 การดำเนินการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของเด็กและเยาวชน และทุกคนในชาตินั้นองค์กรบางแห่งยังไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการดำเนินการสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่ดี ให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง โดยเฉพาะองค์กรที่ผลิตรายการโทรทัศน์ซึ่งมุ่งแต่ผลประโยชน์ทางธุรกิจ โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อวิถีชีวิตวัฒนธรรม/ประเพณีของชาติไทยที่สืบทอดกันมา จึงเป็นเรื่องยากที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กไทยให้มีคุณธรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ ดังนั้น ควรที่หน่วยงานทุกภาคส่วนโดยเฉพาะหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษา ควรร่วมมือกันในการสนับสนุนกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของเด็กและเยาวชน ทั้งในและนอกรั้วสถานศึกษา รวมทั้งการช่วยสอดส่องดูแลพฤติกรรมของนักเรียนในที่สาธารณะต่างๆ และการสกัดกั้นการเผยแพร่สื่อลามกที่อาจช่วยทำให้เกิดปัญหาต่อสังคมได้

3.1.7 จากการที่สภาวะโลกเกิดการเปลี่ยนแปลง จึงเป็นสาเหตุให้เกิดภัยพิบัติอย่างรุนแรงและเพิ่มความถี่มากยิ่งขึ้น ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมการป้องกันภัยพิบัติและลดการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและประเทศชาติ จึงเห็นควรให้รัฐบาลกำหนดนโยบายในเรื่องการบังคับใช้กฎหมาย และใช้กฎหมายของชุมชนอย่างชัดเจนและจริงจัง รวมทั้งนำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยบรรจุไว้ในแผนชุมชน แผนท้องถิ่น แผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นอกจากนี้ ควรให้มีการบูรณาการหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับภัยต่างๆ ต่อประชาชน เพื่อป้องกันและเผชิญเหตุในเบื้องต้น และจัดทำฐานข้อมูลสาธารณภัยต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับชุมชนด้วย

3.2 นโยบายเศรษฐกิจ ครอบคลุมแผนงาน/โครงการ รวม 16 แผนงาน/โครงการ (โครงการส่งเสริมพัฒนาภาคใต้ทางการค้าเพื่อเพิ่มรายได้และสร้างความเป็นธรรมทั้งระบบ, โครงการบริหารพัฒนาและจัดทำเครื่องชี้วัดเศรษฐกิจการค้าระดับจังหวัด, โครงการแปลงทรัพย์สินทางปัญญาเป็นทุน, โครงการจัดทำแผนพลังงานชุมชน 300 ชุมชน, โครงการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e - Government), โครงการเร่งรัดขยายทางสายประธานให้เป็น 4 ช่องจราจร (ระยะที่ 2), โครงการมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว, โครงการการพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชน, โครงการการพัฒนาแผนชุมชน, โครงการเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ, โครงการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาการรวมกลุ่มอุตสาหกรรม Cluster, โครงการแก้ไขปัญหาโรคไข้หวัดนก, โครงการส่งเสริมสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน, โครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน, โครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน และโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ผ่านกลไกสถาบันการศึกษา)

นโยบายเศรษฐกิจประกอบด้วยนโยบายด้านต่างๆ ที่สำคัญ คือ ด้านการเกษตร อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ การตลาด การค้าและการลงทุน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน พลังงาน เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร แม้ว่าจะมีผลการดำเนินงานตามนโยบายภายหลังจากการตรวจติดตามของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีและผู้ตรวจราชการกระทรวงในรอบที่ 3 อยู่ในระดับยอมรับได้ (พึงพอใจมาก) แต่จากการตรวจติดตามก็ยังคงมีข้อเสนอแนะที่สำคัญหรือข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เพื่อการปรับปรุงหรือพัฒนาประสิทธิภาพประสิทธิผลของการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการในนโยบายนี้ในปีต่อไป ดังนี้

3.2.1 การแก้ไขปัญหาระบาดโรคไข้หวัดนกถือเป็นปัญหาระดับประเทศและระดับโลก เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนกมีผลกระทบทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างมาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งระดับจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งหน่วยงานปศุสัตว์จังหวัด สาธารณสุขจังหวัด ปกครองจังหวัด ควรมีการบูรณาการและประสานความร่วมมือกัน ในระดับพื้นที่ ในการแจ้งข้อมูลข่าวสาร สถานการณ์ การเฝ้าระวัง และการจัดกิจกรรมรณรงค์ การปฏิบัติการ รวมทั้งมีระบบกำกับดูแลมาตรการที่กำหนดให้ได้รับการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องอย่างแท้จริงด้วย

3.2.2 การแก้ปัญหาด้านพลังงานของประเทศถือเป็นการกิจจำเป็นและเร่งด่วนของรัฐบาล ดังนั้น การสร้างความตระหนักในปัญหาด้านพลังงานให้กับประชาชนจึงเป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่ทุกฝ่ายควรให้ความสำคัญ และควรกำหนดให้ทุกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีโครงการด้านพลังงานอย่างน้อย 1 - 2 โครงการ โดยอาศัยชุมชนต้นแบบเป็นแหล่งศึกษาดูงาน และสำนักงานพลังงานจังหวัดเป็นที่เลี้ยงให้คำแนะนำ และจัดการอบรมโครงการฯ และควรกำหนดเป็นตัวชี้วัดสำคัญตัวหนึ่งของท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยให้เกิดกระแสความตื่นตัวในการแก้ปัญหาพลังงานของประเทศอย่างกว้างขวาง นำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนต่อไป

3.2.3 การพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเป็นโครงการที่ดีมีประโยชน์ต่อเกษตรกร ในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรให้เกิดผลสำเร็จ เกษตรกรมีองค์ความรู้ในการพัฒนาอาชีพการเกษตรที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น และสามารถนำไปใช้ปฏิบัติให้ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการของเกษตรกร ดังนั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรสนับสนุนงบประมาณ การบริหารจัดการในการบูรณาการกับหน่วยงานต่างๆ ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรที่ผ่านมาฝึกอบรมแล้วให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่อง สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มเกษตรกรหลังการฝึกอบรมให้มีความเข้มแข็งเพื่อประโยชน์ในการหาตลาดรองรับสินค้าเกษตรเพื่อให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้ พบทวนหลักสูตรการอบรมฯ ของโครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน และโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนให้ตรงตามความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม และมีการบูรณาการหลักสูตรการอบรมของศูนย์ให้ครอบคลุมกิจกรรมของโครงการอื่นๆ ที่ดำเนินการในพื้นที่เดียวกันด้วย เช่น โครงการแก้ไขปัญหาระบาดโรคไข้หวัดนก โครงการวางแผนพลังงานชุมชน 300 ชุมชน เป็นต้น

3.2.4 การส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลไกการค้าเพื่อเพิ่มรายได้และสร้างความเป็นธรรมทั้งระบบแก่เจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการในพื้นที่ เป็นแผนงาน/โครงการที่สำคัญ จึงควรฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการตลาด และการให้บริการ ระหว่างเจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการเพื่อสร้างความเข้าใจ สร้างจิตสำนึกในความรับผิดชอบและการให้บริการแก่ประชาชน มีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ ควรรับฟังข้อคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องนำมาพัฒนา และมีการถ่ายทอดแผนงานให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจบทบาทในการดำเนินโครงการอย่างลุ่มลึก เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายของโครงการและความต้องการของพื้นที่

3.2.5 การบริหารพัฒนาและจัดทำเครื่องชี้วัดเศรษฐกิจการค้าระดับจังหวัด ควรมีการประเมิน และสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้ข้อมูล ทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และผู้ประกอบการ เพื่อปรับปรุงแนวทางการให้บริการของเจ้าหน้าที่จัดเก็บข้อมูล และสร้างความเข้าใจกับผู้ประกอบการในพื้นที่ในการจัดเก็บ และใช้ประโยชน์จากข้อมูล

3.2.6 การแปลงทรัพย์สินทางปัญญาเป็นทุน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหารือกับ SMEs BANK เพื่อลดความเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อ และสนับสนุนส่งเสริมเจ้าหน้าที่ SMEs BANK ในส่วนภูมิภาค ให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นหลักประกันเงินกู้ ควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ ช่องทางการตลาด และโอกาสในการนำเสนอสินค้าทรัพย์สินทางปัญญาสู่ผู้บริโภค และประชาชนทั่วไปให้แพร่หลายมากยิ่งขึ้นด้วย

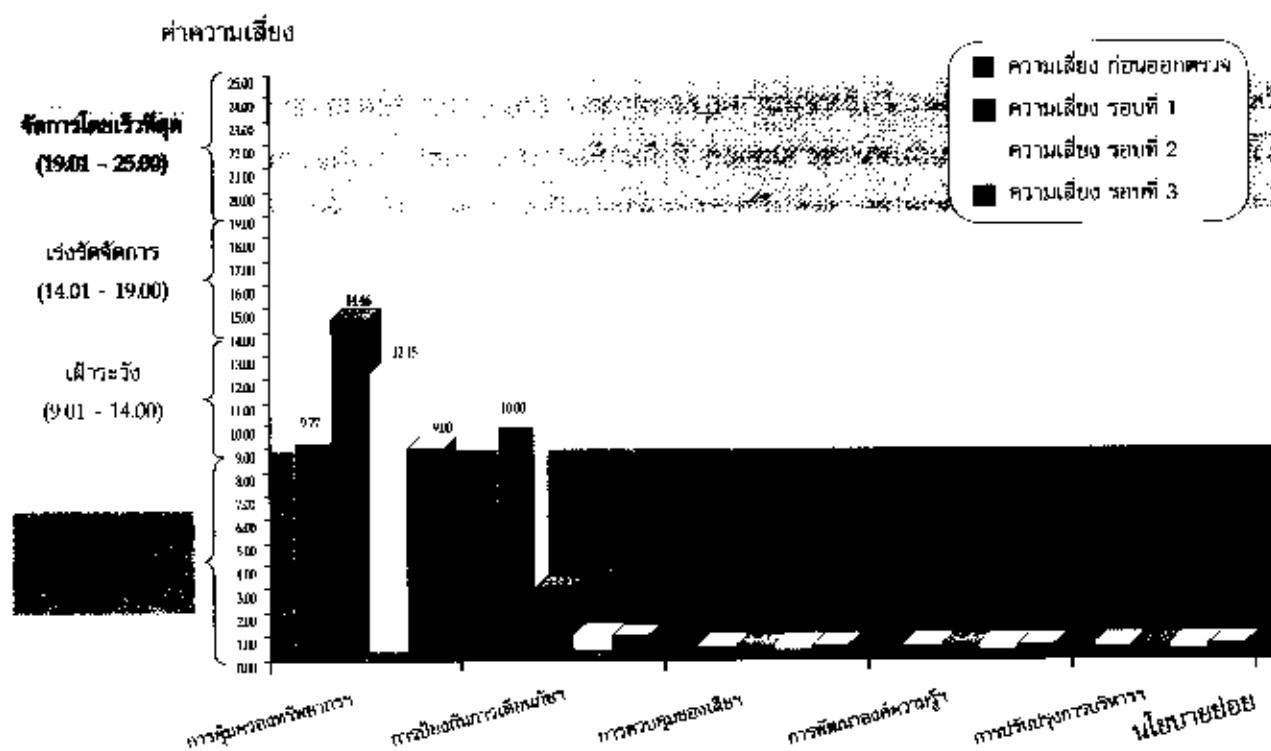
3.2.7 การพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชนเพื่อให้ผู้นำชุมชนมีคุณธรรม มีองค์ความรู้ในด้านต่างๆ มีการบริหารจัดการชุมชนที่ดี มีศักยภาพในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง และพึ่งตนเองได้ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงควรให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ให้มีกิจกรรม/โครงการที่มีผู้นำชุมชนร่วมดำเนินการ โดยผ่านความเห็นชอบจากประชาคมและมีความเชื่อมโยงประสานงานในการดำเนินกิจกรรมไปยังกลุ่มต่างๆ มีการคัดเลือกผู้นำชุมชนที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดให้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Smart Leader) ที่ดี เพื่อขยายจำนวนผู้นำชุมชนที่มีศักยภาพให้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาให้ยั่งยืนและมั่นคงต่อไป

3.2.8 แผนชุมชนเป็นแผนที่มาจากการค้นหาศักยภาพ (Position) ของตนเองและปัญหาของชุมชน โดยการจัดทำประชาคมเพื่อสะท้อนความต้องการของประชาชนซึ่งเป็นฐานรากของสังคมให้เกิดการพึ่งตนเองนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่กำหนดให้จังหวัดเป็นหน่วยจัดตั้งงบประมาณได้เอง และได้มีกฎหมายรองรับไว้อย่างชัดเจน ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน การจัดสรรงบประมาณ และให้ความสำคัญ โดยนำแผนชุมชนบรรจุไว้ในแผนท้องถิ่น และหน่วยงานของรัฐควรสนับสนุนด้านบุคลากรและองค์ความรู้ด้านวิชาการ นำมาประยุกต์ใช้ร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดทำแผนชุมชนเพื่อนำไปสู่แผนท้องถิ่น/อำเภอ/จังหวัด รวมทั้งควรสนับสนุนส่งเสริมและชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน โดยผ่านเวทีประชาคมอย่างต่อเนื่อง

3.2.9 เพื่อตอบสนองนโยบายสำคัญของรัฐบาลที่จะให้ประชาชนมีเอกสารสิทธิ์อย่างถูกต้อง และเกิดความน่าเชื่อถือจากสถาบันการเงิน สร้างโอกาสเข้าถึงแหล่งทุนในระบบ เกิดแรงจูงใจที่จะพัฒนาสร้างมูลค่าเพิ่มในที่ดิน และหวงแหนแผ่นดิน เกิดการพัฒนาท้องถิ่น ส่งผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศชาติโดยรวม และแก้ไขปัญหาเรื่องข้อพิพาทในเขตที่ดินให้เกิดความชัดเจนที่ยังเป็นปัญหาสำคัญ อาทิ การคาบเกี่ยวเขตป่าไม้ ข้อมูลแผนที่เขตป่าและสภาพแนวเขตไม่ชัดเจน การคาบเกี่ยวที่สาธารณประโยชน์ มีการบุกรุกที่สาธารณประโยชน์ และการทับซ้อนเขตพื้นที่ สปก. และป่าสงวนแห่งชาติ ดังนั้น การดำเนินโครงการเร่งรัดออกโฉนดที่ดิน ควรให้กระทรวง/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลที่ดินประเภทต่างๆ ซึ่งมีการใช้กฎหมายหลายฉบับ เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงการคลัง เป็นต้น รวมทั้งหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารท้องถิ่นและท้องที่ และภาคประชาชน ได้มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างจริงจัง แล้วนำเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาคือรัฐบาลเพื่อกำหนดนโยบายให้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้หน่วยปฏิบัติทั้งในส่วนกลางและในระดับพื้นที่สามารถปฏิบัติให้เห็นผลเป็นรูปธรรมเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

3.3 นโยบายที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ครอบคลุมแผนงาน/โครงการรวม 6 แผนงาน/โครงการ ((แผนงานด้านการบริหารจัดการน้ำ จำนวน 3 โครงการ คือ โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ ปิงปประมาณ พ.ศ. 2552 โครงการจัดหาน้ำสะอาดให้กับหมู่บ้านภัยแล้งทั่วประเทศ 360 แห่ง และโครงการสำรวจและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดให้กับโรงเรียนทั่วประเทศ 430 แห่ง) โครงการรังวัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ, โครงการจัดตั้งหอเตือนภัย และโครงการป้องกันผลกระทบด้านมลพิษของสถานประกอบการ)

นโยบายที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยนโยบายย่อยในเรื่องการคุ้มครองและอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรธรณี ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง การคุ้มครองและฟื้นฟูพื้นที่อนุรักษ์ที่มีความสำคัญเชิงระบบนิเวศ การป้องกันการเตือนภัยและการบรรเทาความเดือดร้อนแก่ผู้ประสบภัย การควบคุมและลดปริมาณของเสียที่กลายเป็นมลพิษ การพัฒนาองค์ความรู้ในการบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติ และการปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลการตรวจติดตามในรอบที่ 3 จะมีค่าดัชนีความเสี่ยงของนโยบายย่อยแต่ละด้านอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ (พึงพอใจมาก) อย่างไรก็ตาม ในการตรวจติดตามแผนงาน/โครงการ ย่อมจะพบความเสี่ยงในบางประเด็นที่อาจไม่สามารถจัดการได้ในระดับพื้นที่ และยังคงต้องการความมุ่งมั่นในการพัฒนาต่อไป จึงมีข้อเสนอแนะที่สำคัญหรือข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

3.3.1 การดำเนินการเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ในส่วนของนโยบายการบริหารจัดการน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้ง เพื่อสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดให้กับโรงเรียนทั่วประเทศ และโครงการจัดหา น้ำสะอาดให้กับหมู่บ้านภัยแล้ง กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ครอบคลุมหมายให้สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ประสานกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีหมู่บ้านภัยแล้งอยู่ในพื้นที่ที่รับผิดชอบ ก่อนที่จะมีการดำเนินการโครงการในแต่ละปีงบประมาณ ทั้งนี้ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเตรียมตัวและขอตั้งงบประมาณในการจัดทำโครงการ ในส่วนการสำรวจอุทกธรณีวิทยา สำรวจธรณีฟิสิกส์ เพื่อให้ทราบศักยภาพแหล่งน้ำบาดาลในการนำมาใช้ก่อสร้างระบบประปาบาดาล ก็ควรที่จะมีการบูรณาการการสำรวจไว้ในคราวเดียวกัน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณ ลดปัญหาการซ้ำซ้อนของพื้นที่ พร้อมทั้งจัดทำเป็นแผนที่แหล่งน้ำใต้ดินให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ และจัดทำทะเบียนแหล่งน้ำใต้ดิน เพื่อเป็นฐานข้อมูลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/องค์กรผู้ใช้น้ำ/ประชาชน ได้ใช้ประโยชน์ในการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมป่าไม้ จะได้ใช้ประโยชน์จากแผนที่แสดงระดับน้ำใต้ดิน และควรกระจายอำนาจการจัดซื้อจัดจ้างในส่วนที่อยู่ในอำนาจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ไปให้กับสำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต พร้อมทั้งจัดฝึกอบรมในเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างตามแบบ e-Auction ให้กับเจ้าหน้าที่พัสดุที่ดำเนินงานอยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่ ซึ่งจะทำให้การดำเนินการในส่วนของการรับเหมาโครงการดำเนินการได้เร็วขึ้น และทำให้การดำเนินงานตามโครงการเกิดประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง ทั้งนี้ ในส่วนของโครงการเพื่อสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดให้กับโรงเรียนทั่วประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐานควรมีการจัดหางบประมาณสนับสนุนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายด้วย

3.3.2 การแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำในพื้นที่อย่างเป็นระบบและยั่งยืน เช่น ปัญหาน้ำท่วมขังภัยแล้ง การขาดแคลนน้ำ และน้ำเสียจากภาคอุตสาหกรรม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรบูรณาการการดำเนินงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงมหาดไทย ฯลฯ เป็นระยะอย่างต่อเนื่องและเคร่งครัด ทั้งในเรื่องพื้นที่ดำเนินโครงการขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติและจัดทำแก้มลิงกักเก็บน้ำในหน้าฝน รวมทั้งควรมีการรณรงค์และกระตุ้นให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและภัยแล้งของพื้นที่อย่างจริงจัง โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

3.3.3 การอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำผิวดินและใต้ดิน ในบางสภาพพื้นที่ที่ตรวจติดตามบางแห่งเป็นที่ราบสูง ดินมีสภาพเป็นดินปนทราย แหล่งน้ำใต้ดินมีปริมาณน้อย หากพื้นที่ขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลได้ยาก การสำรวจและขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลในระดับความลึกมากกว่า 100 เมตร จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการสำรวจหาชั้นน้ำ แนวทางที่จะอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ และเติมน้ำลงสู่ใต้ดิน มีผลการศึกษาวิจัยว่าการปลูกป่าถาวรซึ่งเป็นไม้ใหญ่มากๆ จะทำให้ปริมาณน้ำใต้ดินสูงขึ้น เพราะรากของต้นไม้ใหญ่จะช่วยนำน้ำลงสู่ใต้ดิน ยิ่งรากถึงลงลึกมากก็จะนำน้ำลงใต้ดินได้ลึกมากขึ้น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมให้มีการปลูกป่าถาวรมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้แหล่งน้ำธรรมชาติ ทั้งแหล่งน้ำผิวดินและแหล่งน้ำใต้ดินได้รับการบำรุงรักษาและอนุรักษ์ฟื้นฟูไปพร้อมกัน นอกจากนี้ ยังเป็นการแก้ปัญหาเรื่องน้ำท่วมในฤดูฝนและการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคในฤดูแล้งอย่างยั่งยืน ได้อีกทางหนึ่งด้วย

5. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาระบบการบริหารราชการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายของรัฐบาล

จากการตรวจติดตามแผนงาน/โครงการของผู้ตรวจราชการกระทรวง และการตรวจติดตามของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ในส่วนที่เป็นโครงการผลักดันหลักหรือโครงการสำคัญที่มีนัยสำคัญต่อความสัมฤทธิ์ผลของนโยบายรัฐบาล โดยใช้เครื่องมือการจัดการกับความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ทำให้เกิดการประสานการดำเนินการร่วมกัน ระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบแผนงาน/โครงการ ที่ส่งผลให้การดำเนินการตามแผนงาน/โครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์ เกิดความคุ้มค่า และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในวงกว้างยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นปัญหาที่ส่งผลต่อการพัฒนาระบบการบริหารราชการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายของรัฐบาล ดังนี้

5.1 การตรวจราชการของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี และผู้ตรวจราชการกระทรวง พบว่า กระบวนการจัดทำงบประมาณและการจัดทำแผนปฏิบัติราชการตามงบประมาณ ยังมิได้ให้ความสำคัญกับการประสานงาน หรือประสานแผนการดำเนินการระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในระดับกรม หรือหน่วยงานในสังกัดของกระทรวงหรือระหว่างกระทรวง ที่มีแผนงาน/โครงการ เกี่ยวเนื่องกัน ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงานและใช้จ่ายงบประมาณมากกว่าที่ควรจะเป็น จึงควรกำหนดเป็นแนวปฏิบัติให้หน่วยงานในระดับกรมภายในกระทรวงต่างๆ และระหว่างกระทรวงได้มีการประสานแผนงาน/โครงการ ที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน ทั้งในขั้นตอนการจัดทำแผนปฏิบัติราชการและประสานการดำเนินงาน สำหรับแผนงาน/โครงการที่มีความสำคัญสูง

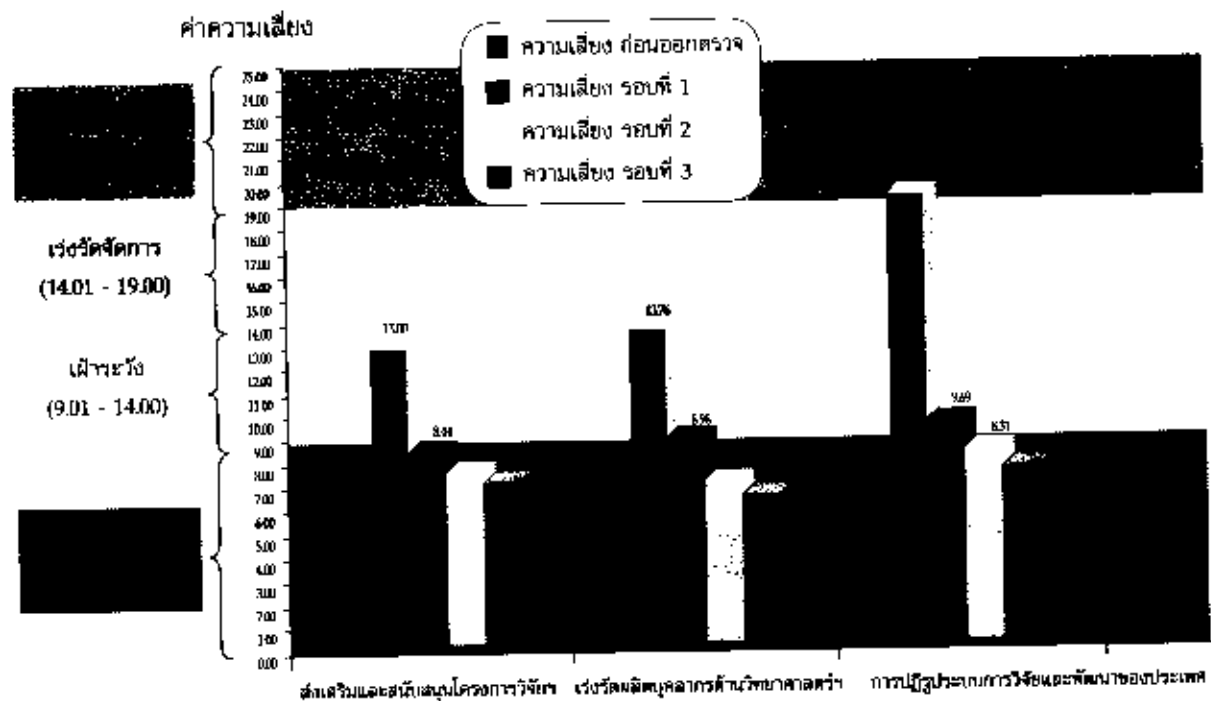
5.2 จากผลการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงและผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ตามแผนการตรวจราชการแบบบูรณาการฯ แม้ว่าจะได้มีเป้าหมายเพื่อตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของแผนงาน/โครงการต่างๆ ว่ามีผลต่อยุทธศาสตร์ของกระทรวงหรือนโยบายของรัฐบาลมากน้อยเพียงใด แต่ก็ยังดำเนินการได้ในขอบเขตจำกัด ดังนั้น เพื่อให้สามารถประเมินผลสัมฤทธิ์ หรือการใช้ประโยชน์จากผลผลิตตามแผนงาน/โครงการต่างๆ ว่า ได้ส่งผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของแผนงาน/โครงการ หรือยุทธศาสตร์ของกระทรวง และรัฐบาลได้อย่างแท้จริง จึงเห็นควรให้หัวหน้าส่วนราชการทั้งในระดับกรมและระดับกระทรวงต้องมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผนงาน/โครงการที่สำคัญ หรือการประเมินผลผลิตต่างๆ ที่ส่งผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์และนโยบายของรัฐบาล โดยให้มีการประเมินผลทุกปี

3.3.4 การบริหารจัดการที่ดิน การดำเนินการตามโครงการรังวัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ที่ดินของรัฐเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ในประเภทพลเมืองใช้ร่วมกัน โดยได้มีการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ซึ่งมีแนวเขตที่ถูกต้องชัดเจน มีรูปแผนที่ เนื้อที่ และการใช้ประโยชน์ เพื่อป้องกันการบุกรุกที่ดินของรัฐ และลดข้อพิพาทในเรื่องของการออกเอกสารสิทธิ์ของราชการซ้อนทับกับที่ดินสาธารณประโยชน์ ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ข้อมูลยังไม่ชัดเจน มีความซับซ้อน ขนาดเนื้อที่แปลงที่ดินและจำนวนผู้บุกรุกไม่ตรงกับความเป็นจริง ไม่ทราบที่ตั้ง ไม่สามารถชี้แนวเขตที่ถูกต้องได้ โดยมีหลายหน่วยงานเกี่ยวข้องซึ่งยังไม่ได้ได้รับความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาจากเป้าหมายของโครงการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 รังวัดทำแผนที่ จำนวน 2,500 แปลง สามารถดำเนินการได้ 2,700 แปลง ซึ่งเกินเป้าหมาย แต่อย่างไรก็ตามเพื่อให้การดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายเห็นควรดำเนินการโดยการเสนอให้รัฐบาลกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในเรื่องการบุกรุกที่ดินสาธารณประโยชน์ว่า ไม่สามารถออกโฉนดที่ดินให้กับราษฎรได้โดยเด็ดขาด โดยราษฎรต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดอย่างเคร่งครัด และควรนำกฎหมายหลายฉบับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินมาปฏิรูปให้ทันสมัยเหมาะสมกับสถานการณ์ พร้อมทั้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอาใจใส่และทำความเข้าใจกับประชาชนเพื่อให้เกิดความชัดเจนในข้อกำหนด ขั้นตอน ระเบียบปฏิบัติ และเข้ามามีส่วนร่วมจัดทำประชาคมและในการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานของรัฐ

3.4 นโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรม ครอบคลุมแผนงาน/โครงการ รวม 5 แผนงาน/โครงการ (โครงการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมไทย (iTAP), โครงการอุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย ระยะที่ 2, โครงการสร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนิวเคลียร์, โครงการจัดตั้งอุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ระยะที่ 2 (ภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) และโครงการอุทยานวิทยาศาสตร์ภาคเหนือ)

นโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรม ของรัฐบาลมีเป้าหมายเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตและความสามารถในการแข่งขัน โดยมีนโยบายย่อยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การส่งเสริมและสนับสนุนโครงการวิจัยตามแนวพระราชดำริ การวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งงานวิจัยด้านพื้นฐานและงานวิจัยประยุกต์ การเร่งรัดผลิตบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และบุคลากรด้านการวิจัย ให้สามารถตอบสนองความต้องการของภาคการผลิต และปฏิรูประบบการวิจัยและพัฒนาของประเทศ โดยจัดให้มีกองทุนวิจัยร่วมภาครัฐและเอกชน ซึ่งจะทำให้ผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นสุดการตรวจติดตามในรอบที่ 3 จะมีค่าดัชนีความเสี่ยงของนโยบายย่อยแต่ละด้านอยู่ในระดับยอมรับได้ (พึงพอใจมาก) ทั้งนี้ ได้มีข้อเสนอแนะสำคัญหรือข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เพื่อป้องกันมิให้ความเสี่ยงเพิ่มขึ้น และเพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรม ในโอกาสต่อไป ดังนี้

3.4.1 การพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรม เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ประกอบกับประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ซึ่งมีผลผลิตทางการเกษตรที่เป็นพืชผักและผลไม้จำนวนมาก จึงเห็นว่าสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ควรพิจารณาสนับสนุนและถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับ

การขยายเวลาการเก็บรักษาผลผลิตทางการเกษตรให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น เพื่อขยายเวลาการจำหน่ายผลผลิต ซึ่งจะส่งผลดีต่อเกษตรกรและผู้บริโภคโดยตรง และส่งผลดีถึงภาพรวมของการส่งออกของประเทศ อีกทั้ง สวทช. ควรจัดอบรม/สัมมนาเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่ให้บริการในด้านวิจัยและพัฒนา ในลักษณะเดียวกัน เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนในค่านโยบายการดำเนินการ และเป็นการสร้างเครือข่ายขยายผลการดำเนินงานในเชิงบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเพื่อหาแนวทางในการเข้าถึงผู้ประกอบการ ให้มากขึ้น ซึ่งจะทำให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพและสร้างความชัดเจนให้แก่ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ มากยิ่งขึ้น

3.4.2 สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ควรให้ความสำคัญกับการวางแผนและดำเนินงานประชาสัมพันธ์โครงการฯ ผ่านสื่อต่างๆ ที่สามารถเข้าถึงประชาชนในทุกพื้นที่ อย่างทั่วถึง รวมถึงควรประสานงานกับกระทรวงอุตสาหกรรมโดยเฉพาะหน่วยงานในพื้นที่ เช่น สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด และสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด เพื่อประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมไทย (iTAP) ให้กับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในพื้นที่ได้รับทราบ ถึงความพร้อมของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลการดำเนินงานโครงการให้ผู้ประกอบการ SMEs ทั้งขนาดกลางและขนาดย่อม ในพื้นที่ได้รับทราบอีกทางหนึ่ง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการกระตุ้นและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการได้มีการปรับปรุงวิจัยพัฒนา กระบวนการผลิตหรือผลิตภัณฑ์ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจต่อไป

3.4.3 โครงการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมไทย (iTAP) เป็นแนวทางที่จะสามารถพัฒนามากลุ่มผู้ประกอบการได้รวดเร็ว เพราะมีลักษณะเป็นเครือข่ายช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ควรให้การสนับสนุนเชื่อมโยงกับนโยบายสร้างงาน สร้างเงิน สร้างคุณภาพชีวิต ที่มุ่งเน้นนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปช่วยเหลือผู้ประกอบการในภูมิภาคต่างๆ อีกทั้งเห็นควรมีการรวมกลุ่มประเภทต่างๆ เพิ่มขึ้น เช่น กลุ่มไบโอติเซล ไบโอแก๊ส และกลุ่มปุ๋ยชีวภาพ ซึ่งจะมีประโยชน์อย่างมากในการนำเศษวัสดุเก่าหรือของเสียให้นำกลับมาใช้ใหม่ เป็นต้น

3.4.4 กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควรสนับสนุนโครงการวิจัยในโครงการสำคัญให้มากยิ่งขึ้น เช่น โครงการพลังงานแสงอาทิตย์ ซึ่งควรเป็นฐานพลังงานที่สำคัญในระยะยาวของประเทศ วิทยาศาสตร์ ให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืนเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของกระทรวงฯ ทั้งนี้ อุทยานวิทยาศาสตร์จะเป็นแหล่งที่มีโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญในการวิจัย พัฒนาและสร้างนวัตกรรมของประเทศ

3.4.6 สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติควรมีการพิจารณาเลือกช่องทางเผยแพร่ที่เข้าถึงประชาชนในวงกว้าง ดังนั้น ควรริเริ่มทำแผนบูรณาการสร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี นิวเคลียร์ ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการเข้าถึงข้อมูลของประชาชนต่อไป

4. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล ระหว่างหน่วยงานในระดับกรมกับกระทรวง

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 การตรวจราชการแบบบูรณาการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายของรัฐบาล ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ได้ริเริ่มให้หน่วยงานต่างๆ ในระดับกรม ในแต่ละกระทรวง ได้รายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ มายังผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีโดยตรง โดยการคัดเลือกแผนงาน/โครงการ ตามแผนบริหารราชการแผ่นดิน ตามนโยบายของรัฐบาล ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ นโยบายสังคมและคุณภาพชีวิต นโยบายเศรษฐกิจ นโยบายที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรม ที่ไม่ใช่โครงการตามแผนการตรวจราชการแบบบูรณาการฯ ที่ผู้ตรวจราชการกระทรวงได้คัดเลือกนำมาบรรจุไว้ในแผนการตรวจราชการแบบบูรณาการฯ โดยผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีได้ขอให้หน่วยงานต่างๆ ในระดับกรมที่เกี่ยวข้อง ได้รายงานวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ ผลความก้าวหน้าของโครงการ รวมถึงผลสำเร็จและผลสัมฤทธิ์ ตามวัตถุประสงค์ของแผนงาน/โครงการให้กับผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งกระบวนการเช่นนี้ ทำให้สามารถติดตามประเมินผลการตรวจราชการ รวมถึงผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานตามนโยบายต่างๆ ของรัฐบาลให้มากขึ้น จึงเห็นว่าในการตรวจราชการของกระทรวงต่างๆ ในปีต่อไป ไป สมควรอย่างยิ่งที่จะขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดเป็นแนวปฏิบัติให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงจะต้องมีระบบการรายงานความก้าวหน้าของผลการดำเนินงาน และผลสัมฤทธิ์ของแผนงาน/โครงการสำคัญที่มีผลต่อยุทธศาสตร์กระทรวง และยุทธศาสตร์ชาติ ให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงได้ทราบ เพื่อให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงสามารถตรวจติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงานต่างๆ ของหน่วยงานต่างๆ ในระดับกรมได้ในขอบเขตที่ครอบคลุมยุทธศาสตร์สำคัญของกระทรวงได้มากยิ่งขึ้น